

**Аналіз регуляторного впливу
проєкту постанови Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до
Порядку укладення державними підприємствами, установами,
організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному
капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, у
яких утворення наглядової ради не є обов'язковим відповідно до
закону, а також у яких утворення наглядової ради не передбачено
статутом, договорів про спільну діяльність та управління майном”**

I. Визначення проблеми

Проблема, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання

Прийняттям регуляторного акта пропонується розв'язати проблему відсутності алгоритму розрахунку розміру доходу установника управління, який є суб'єктом управління об'єктами державної власності, який здійснює повноваження з реалізації прав держави як власника майна, яке підлягає передачі в управління (далі - орган управління), або суб'єктом господарювання, що повністю утримується за рахунок державного бюджету, який підлягає сплаті на користь установника управління.

Причини виникнення проблеми

Відповідно до частини першої статті 1034 Цивільного кодексу України вигоди від майна, що передане в управління, належать установникові управління.

Відповідно до статті 1035 Цивільного кодексу України визначені істотні умови договору управління майном, серед яких є розмір і форма плати за управління майном.

Постановою Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2012 р. № 296 (зі змінами) затверджено Порядок укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, у яких утворення наглядової ради не є обов'язковим відповідно до закону, а також у яких утворення наглядової ради не передбачено статутом, договорів про спільну діяльність та управління майном (далі – Порядок).

Пунктом 3 Порядку визначений перелік документів, що додаються до проєкту рішення Кабінету Міністрів України щодо погодження укладення договору органом управління, серед яких є розрахунки щодо очікуваних щомісячних надходжень від використання майна.

При цьому постановою Кабінету Міністрів України від 30 квітня 2024 р. № 481 було внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2012 р. № 296, відповідно до яких було передбачено, що установником управління можуть також бути орган управління або суб'єкт господарювання, що повністю утримується за рахунок державного бюджету.

Водночас Порядок не містить алгоритму проведення розрахунку розміру доходу установника управління, який підлягає сплаті на користь установника управління, у разі укладання договору управління майном, що є надходженнями до державного бюджету від використання майна (з урахуванням норми Порядку, за якою у разі коли установником управління є орган управління або суб'єкт господарювання, що повністю утримується за рахунок державного бюджету, доходи від використання майна, переданого в управління, за вирахуванням винагороди управителя та витрат, понесених управителем у зв'язку з управлінням майном, зараховуються до державного бюджету).

Оскільки установником управління може бути орган управління або суб'єкт господарювання, що повністю утримується за рахунок державного бюджету, виникає потреба у затвердженні розрахунку розміру доходу установника управління, який підлягає сплаті на користь установника управління, у разі укладання договору управління майном, яким можуть користуватися й інші суб'єкти під час укладання договорів управління майном.

Оцінка важливості проблеми

Оскільки алгоритму розрахунку розміру доходу установника управління не існує, не існує й даних, які можуть характеризувати масштаб проблеми, та відповідно, провести оцінку важливості проблеми у цифровому вимірі виявляється неможливим.

Проте у разі прийняття змін до Постанови є гарантовано перспективним отримувати дохід державного бюджету у вигляді доходу установника управління, який є суб'єктом управління об'єктами державної власності, який здійснює повноваження з реалізації прав держави як власника майна, яке підлягає передачі в управління, або суб'єктом господарювання, що повністю утримується за рахунок державного бюджету.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	-	+
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання	+	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	-	+

Причини неможливості розв'язання проблеми за допомогою ринкових механізмів та чинних регуляторних актів

Оскільки однією із сторін договору управління майном є установник управління, який є суб'єктом управління об'єктами державної власності, який здійснює повноваження з реалізації прав держави як власника майна, яке підлягає передачі в управління, або суб'єктом господарювання, що повністю утримується за рахунок державного бюджету, який підлягає сплаті на користь установника управління, питання встановлення сталого алгоритму розрахунку доходу установника управління потребує врегулювання на державному рівні.

Інші способи визначення вартості розміру доходу установника управління, у тому числі на договірних засадах або за домовленістю сторін тощо, створює сприятливі умови для маніпулювання під час визначення розміру доходу установника управління, породжує ризики затягування переговорних процесів договірною визначення вартості послуги з управління та ряд інших ризиків, у тому числі корупційних.

II. Цілі державного регулювання

Цілями державного регулювання є встановлення сталого алгоритму розрахунку розміру доходу установника управління, який є суб'єктом управління об'єктами державної власності, який здійснює повноваження з реалізації прав держави як власника майна, яке підлягає передачі в управління, або суб'єктом господарювання, що повністю утримується за рахунок державного бюджету, який підлягає сплаті на користь установника управління.

Зокрема, проектом акта пропонується:

- вимога здійснення розрахунку доходу установника управління за встановленими формулами;
- встановити відсоток вигоди установника управління, який застосовується під час розрахунку розміру доходу установника управління за звітний період;
- впровадити формули щодо розрахунку розміру доходу установника управління;
- порядок та спосіб розрахунку та сплати управителем доходу установнику управління;
- встановити форму розрахунку розміру доходу установника управління за результатами останнього (звітнього) періоду, який підлягає сплаті на користь установника управління;
- визначити звітний період для розрахунку розміру доходу установника управління;
- порядок використання надмірно сплачених сум доходу установнику управління.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів досягнення цілей державного регулювання.

Під час розроблення регуляторного акта розглянуто такі альтернативні способи досягнення цілей державного регулювання:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Не встановлювати алгоритм розрахунку розміру доходу установника управління
Альтернатива 2	<p>Внести зміни до чинного регуляторного акта (Постанови № 296), які передбачатимуть:</p> <ul style="list-style-type: none"> вимогу здійснення розрахунку доходу установника за встановленими формулами; відсоток вигоди установника управління, який застосовується під час розрахунку розміру доходу установника управління за звітний період; формули щодо розрахунку розміру доходу установника управління; порядок та спосіб розрахунку та сплати управителем доходу установнику управління; форму розрахунку розміру доходу установника управління за результатами останнього (звітного) періоду, який підлягає сплаті на користь установника управління; визначення звітного періоду для розрахунку розміру доходу установника управління; порядок використання надмірно сплачених сум доходу установнику управління.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей.

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	На сьогодні відсутні Не можуть бути прогнозовані.	<ul style="list-style-type: none"> - створює сприятливі умови для маніпулювання під час визначення розміру доходу установника управління; - породжує ризики затягування переговорних процесів довірчого визначення доходу установника

		та ряд інших ризиків, у тому числі корупційних; - відсутність контролю за управлінням (використанням) активу; - розмита відповідальність щодо використання активу; - ризики незбереження (погіршення стану) активу.
Альтернатива 2	- надходження бюджету у вигляді доходу установника управління; - контроль за станом майна, яке передано за договором управління; - у разі проведення поліпшення, реконструкції, капітальних ремонтів майна тощо - залишається у установника після повернення з договору; - у разі нарощення кредиторської заборгованості - забезпечено захист інтересів держави; - доходи установника залежать від фінансових результатів діяльності управителя лише в рамках відсотка вигоди установника.	- робочий час працівників, до повноважень яких відноситься напрям діяльності з управління майном

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	-	-
Альтернатива 2	позитивний вплив на зайнятість, забезпечення робочими місцями працівників, пов'язаних з обслуговування та утриманням майна в управлінні	заробітна плата та обов'язкові відрахування

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
----------	--------	---------	------	-------	-------

Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання	залежно від вибору управителя	залежно від вибору управителя	залежно від вибору управителя	-	
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	45%	45%	10%		100%

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	залежно від домовленості сторін	залежно від бажання установника та домовленості сторін
Альтернатива 2	<ul style="list-style-type: none"> - ведення бізнесу на майні установника за зрозумілу плату; - стає планування бізнесу; - економія часу та визначеність умов. 	<ul style="list-style-type: none"> - вартість незалежної оцінки майна, яке передається договорами управління; - вартість проведених поліпшень, реконструкції, капітальних ремонтів; - вартість послуг з технічного обслуговування; - розмір інших витрат, зроблених у зв'язку із управлінням майном.

Сумарні витрати за альтернативами для с/г великого і середнього підприємства	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1	договірна
Альтернатива 2	5 056 380 грн

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

За результатами опрацювання альтернативних способів досягнення цілей державного регулювання здійснено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Вартість балів визначається за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	<p>Не дозволяє досягнути поставлених цілей державного регулювання, оскільки діючі норми постанови не врегульовують фінансову складову умову договору управління, що породжує негативні ризики та паралізує діяльність з укладання договорів з управління.</p> <p>Сторони очікують державного регулювання та розв'язання проблеми визначення доходу установника управління.</p>
Альтернатива 2	4	<p>Є єдиною прийнятною, тому що є гарантованим досягнення кінцевого результату поставленої цілі державного регулювання. Отже, реалізація альтернативи запропонованим шляхом: вирішить питання визначення фінансової складової, що у свою чергу:</p> <ul style="list-style-type: none"> забезпечить укладання договорів управління із зрозумілою фінансовою складовою щодо доходу установника управління; забезпечить надходження до бюджету; контроль за ефективністю використання майна в управлінні; створить позитивну репутаційну складову для органу управління як ефективного управління; забезпечить підтримку, поліпшення, ремонти тощо майна в управлінні; ведення та розвиток бізнесу суб'єктом господарювання, які є управителем; гарантує сплату податків та створить робочі місця (соціальна складова).

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
--------------------------	-------------------	--------------------	--

<p>Альтернатива 2</p>	<p>Громадяни: позитивний вплив на зайнятість, забезпечення робочими місцями працівників, пов'язаних з обслуговуванням та утриманням майна в управлінні</p> <p>Держава: - надходження бюджету у вигляді доходу установника управління; - контроль за станом майна, яке передано за договором управління; - у разі проведення поліпшення, реконструкції, капітальних ремонтів майна тощо - залишається у установника після повернення з договору; - у разі нарощення кредиторської заборгованості забезпечено захист інтересів держави; - доходи установника не залежать від фінансових результатів діяльності управителя.</p> <p>Суб'єкти господарювання: - ведення бізнесу на майні установника за зрозумілу плату; - сталі планування бізнесу;</p>	<p>Громадяни: заробітна плата та обов'язкові відрахування</p> <p>Держава: - робочий час працівників, до повноважень яких належить напрям діяльності з управління майном</p> <p>Суб'єкти господарювання: - вартість незалежної оцінки майна, яке передається за</p>	<p>Досягнення цілей державного регулювання. Є єдиною прийнятною, тому що є гарантованим досягненням кінцевого результату поставленої цілі державного регулювання. Отже, реалізація альтернативи запропонованим шляхом вирішить питання визначення фінансової складової, що у свою чергу: - забезпечить укладання договорів управління із зрозумілою фінансовою складовою щодо доходу установника управління; - забезпечить надходження до бюджету; - контроль за ефективністю використання майна в управлінні; - створить позитивну репутаційну складову для органу управління як ефективного управління; - забезпечить підтримку, поліпшення, ремонти тощо майна в управлінні; ведення та розвиток бізнесу</p>
-----------------------	--	--	--

	- економія часу та визначеність умов	договором управління - вартість проведених поліпшень, реконструкції, капітальних ремонтів; - вартість послуг з технічного обслуговування; - розмір інших витрат, зроблених у зв'язку із управлінням майном.	суб'єктом господарювання, які є управителем; - гарантує сплату податків та створить робочі місця (соціальна складова).
Альтернатива 1	Громадяни: - Держава: Відсутні, оскільки не збільшаться надходження до державного бюджету. Суб'єкти господарювання: - залежно від домовленості сторін.	Громадяни: - Держава: Недоотримання надходжень до державного бюджету у разі залишення чинної постанови без змін. Суб'єкти господарювання: - залежно від бажання установника та домовленості сторін.	Не дозволяє досягнути поставлених цілей державного регулювання, оскільки діючі норми постанови не врегульовують фінансову складову умову договору управління, що породжує негативні ризики та паралізує діяльність з укладання договорів з управління. Сторони очікують державного регулювання та розв'язання проблеми визначення доходу установника управління.

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
---------	---	--

Альтернатива 1	Діяльність з укладання договорів з управління припинена. Сторони очікують державного регулювання та розв'язання проблеми визначення доходу установника управління	X
Альтернатива 2	Ця альтернатива є найбільш доцільною з огляду на поточний стан проблеми та співвідношення витрат, пов'язаних із запровадженням альтернативи та вигод від її впровадження.	Не передбачається вплив будь-яких зовнішніх факторів на дію запропонованого регуляторного акта, однак окремі його положення можуть реалізовуватися в межах наявних технічних і фінансових можливостей з урахуванням реалій дії воєнного стану.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Основним механізмом, що забезпечує розв'язання визначеної проблеми, є прийняття цього проекту акта.

Прийняття проекту регуляторного акта дозволить розв'язати проблему відсутності алгоритму розрахунку розміру доходу установника управління, який є суб'єктом управління об'єктами державної власності, який здійснює повноваження з реалізації прав держави як власника майна, яке підлягає передачі в управління, або суб'єктом господарювання, що повністю утримується за рахунок державного бюджету, який підлягає сплаті на користь установника управління.

1. Організаційні заходи для впровадження регулювання:

для впровадження цього регуляторного акта необхідно забезпечити інформування заінтересованих суб'єктів про вимоги регуляторного акта шляхом сповіщення останніх;

потенційним установникам управління разом із управителями майна, яке передається в управління, забезпечити укладання договорів управління.

2. Заходи, які необхідно здійснити суб'єктам:

1) потенційним управителям майна після набрання чинності регуляторним актом необхідно:

визначити чіткий перелік майна (інвентаризація), яке є потенційно можливим для предмета договору управління;

узгодити істотні умови договорів управління з установником майна;

вжити організаційних заходів на виконання вимог регулювання.

2) суб'єктам господарювання після набрання чинності регуляторним актом необхідно:

ознайомитись із положеннями регуляторного акта;

виконати вимоги регулювання, передбачені регуляторним актом;

у разі виникнення необхідності отримання уточнень щодо положень регуляторного акта направити запит щодо надання роз'яснення таких положень.

Реалізація регуляторного акта не потребуватиме додаткових бюджетних витрат та ресурсів на адміністрування державними органами.

Ризик впливу зовнішніх факторів на дію регуляторного акта відсутній.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги

Проект постанови стосується інтересів держави та суб'єктів господарювання. Негативних наслідків у зв'язку з прийняттям регуляторного акта не очікується.

Реалізація регуляторного акта не передбачає нових витрат Державного бюджету України, пов'язаних із здійсненням органом виконавчої влади контрольних функцій (здійснюються спеціалістами у межах службових повноважень).

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

Передбачаються можливі витрати органу державної влади через збільшення часових витрат на здійснення певних дій з надання консультацій та роз'яснень (усних, письмових) суб'єктам господарювання – учасникам договірних відносин (тривалість – необмежено).

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Запропонований проект акта буде діяти до прийняття змін до нього, до прийняття змін до нормативно-правових актів, що мають вищу юридичну силу, які стосуються зазначеної сфери регулювання, або до моменту визнання його таким, що втратив чинність.

Постанова набирає чинності з дня її офіційного опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

- розмір надходжень до державного бюджету, пов'язаних із дією акта;
- кількість майна, яке перебуває в управлінні;
- кількість працівників управителя, задіяних у процесах управління майном;
- розмір коштів і час, що витрачаються суб'єктами господарювання, пов'язаними з виконанням вимог акта.

Після набрання чинності регуляторним актом його результативність визначатиметься такими показниками:

- кількість майна в управлінні, відповідно до договорів управління, укладених після набрання чинності проектом постанови.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Стосовно запропонованого акта уповноваженим органом виконавчої влади здійснюватимуться базове, повторне та періодичне відстеження у строки, встановлені статтею 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Відстеження результативності регуляторного акта буде проводитись шляхом застосування статистичного методу.

Базове відстеження результативності акта буде здійснено після набрання чинності цим актом шляхом узагальнення результатів, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься через рік з дня набрання чинності цим регуляторним актом, але не пізніше двох років після набрання ним чинності. За результатами цього відстеження відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження.

Періодичне відстеження результативності цього регуляторного акта здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження результативності регуляторного акта.

Цільові групи, які будуть залучатися до проведення обстеження, – управитель майна, яким передано майно в управління за договорами управління, установником управління за якими виступає Фонд державного майна України .

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися Фондом державного майна України.

**В. о. Голови Фонду
державного майна України**

Іванна СМАЧИЛО

ВИТРАТИ
на одного суб'єкта господарювання, які виникають внаслідок дії
регуляторного акта

Розрахунок здійснюватиметься відносно майбутніх витрат суб'єктів господарювання.

У розрахунку вартості 1 години роботи використано вартість 1 години роботи, яка відповідно до Закону України "Про Державний бюджет України на 2024 рік" з 1 січня 2024 року становить 48 гривень.

У розрахунку вартості врахована орієнтовна кількість годин, яка буде витрачатись суб'єктом господарювання на:

витрати управителя, пов'язані з ознайомленням з положеннями проекту постанови після його оприлюднення, - 1 година;

витрати на підготовку та відправлення запиту (про уточнення деяких положень проекту постанови) до Фонду - 1,5 години.

Порядковий номер	Витрати	За перший рік (грн)	За п'ять років (грн)
1	Розмір доходу установника управління за результатами останнього (звітнього) періоду, який підлягає сплаті на користь установника управління	61 789 404 *	308 947 020*
2	Податки та збори (ПДВ), гривень	12 357 880,8	61 789 404
3	Витрати управителя, пов'язані з ознайомленням з положеннями проекту постанови після його оприлюднення, – 1 робоча година	48** грн	
	Витрати на підготовку та відправлення запиту (про уточнення деяких положень проекту постанови) до установника – 1,5 робочої години	63,9** грн	
4	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3), гривень	74 147 396,7	370 736 983,5
5	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	1	1
6	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 5 x рядок 4), гривень	74 147 396,7	370 736 983,5

*розрахунок здійснено на прикладі передачі в управління частини магістрального нафтопродуктопроводу «Самара - Західний напрямок».

** Витрати робочого часу за умов: 1 робоча година = 48 грн на підставі вимог Закону України від 09.11.2023 № 3460-IX «Про Державний бюджет України на 2024 рік».

Додаток 2

ТЕСТ малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання не проводились.

Проведення процедур з укладання договорів управління, навантаження об'єктами та майна, яке передається в управління, межі бізнесу та оборотів не розраховано на управителя, який є суб'єктом малого підприємництва.

Додаток 3

БЮДЖЕТНІ ВИТРАТИ на адміністрування регулювання суб'єкту господарювання

Розрахунок витрат на адміністрування регулювання здійснюється окремо для кожного відповідного органу, що залучений до процесу регулювання.

Державний орган, для якого здійснюється розрахунок адміністрування регулювання:

Фонд державного майна України

Процедура регулювання суб'єктів (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання)	Планові витрати часу на процедур у (години)	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата) **	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедур и регулювання	Умовні витрати на адміністрування регулювання* (за рік), грн
---	---	---	--	--	--

1. Облік договорів управління та майна в управлінні, який ведеться установником управління	6	133,64**	2		грн*
2. Розрахунок (перерахунок) розміру доходу установника управління за договорами управління	6	133,64**	2		грн*
3. Інші адміністративні процедури: ** надання консультацій, письмових відповідей, проведення звірок платежів, розгляд звітів	20	133,64**	2		грн*
Разом за рік	18	X	X	X	грн
Сумарно за п'ять років	X	X	X	X	X

* Вартість умовних витрат, пов'язаних з адмініструванням процесу регулювання державними органами, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації та на кількість суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання, та на кількість процедур за рік.

** Витрати робочого часу: 133,64 – 1 робоча година працівника державної служби з урахуванням рівня державного органу. Розрахована за показником місячної заробітної плати 22451 грн ($22451:21:8=133,64$ грн).

Прийняття запропонованого акта та сповіщення потенційно заінтересованих суб'єктів забезпечить доведення його до відома усіх учасників, які підпадатимуть під дію акта у разі виявлення бажання зайняти позицію установника або управителя майна.

Можлива шкода у разі очікуваних результатів дії акта не прогнозується.

Прийняття проекту постанови не призведе до неочікуваних результатів і не потребує додаткових витрат з Державного бюджету України.

Державний контроль за додержанням вимог цього регуляторного акта буде здійснюватися контролюючими органами відповідно до компетенції.